

Poštovani kolege,

svjedoci smo vrlo čudne boje hrastovoga lišća, koja je gdje gdje primjerenija listopadu nego kolovozu. Budući da se mnogi pitaju o čemu se radi, šaljem vam kratko pojašnjenje.

U prilogu je dokument u pdf formatu, članak iz Šumarskog lista 9-10 iz 2013. u kojem prof. Hrašovec opisuje prvi nalaz **hrastove mrežaste stjenice** u Hrvatskoj.

Pronašli smo je upravo u našim, spačvanskim šumama, iako se istodobno vjerojatno pojavila na širem području Hrvatske (prvi koji je zapazio neobične promjene na listovima i javio mi bio je inspektor Željko Bočak, radilo se o hrastovom pomlatku u Šumariji Lipovac). Štetnik je autohton u Sjevernoj Americi, a u Europu je dospio 2000. godine kad je zabilježen nalaz u Italiji. Uskoro je pronađen u Švicarskoj i Turskoj, ali dalje se nije širio. No, 2012. se javlja u Bugarskoj, a 2013. zabilježen je u Mađarskoj, Slovačkoj i Hrvatskoj. Sad, nakon što je došao, možemo očekivati da će se brzo „udomačiti“ i da vjerojatno nikada neće nestati. Njegova do sada zabilježena štetnost nije naročito velika, ali sami smo se mogli uvjeriti u njegov ogroman biotički potencijal. Naime, od prošlogodišnje prve pojave i vrlo maloga štetnog utjecaja, ove se godine silnom brzinom proširio na cijelo područje UŠP-a. Štetnost se ogleda u isanju lisnih sokova i razaranju klorofila, zbog čega list gubi zelenu boju i najprije postaje svjetliji, potom žućkast, a na koncu i crvenkastosmeđ, što je sada slučaj. Razlika u boji se najbolje vidi ako se pokraj hrastovih stabala nalaze jasenova, grabova ili klenova stabla, koja su i dalje potpuno zelena. Budući da se štetnik ozbiljnije počinje javljati u lipnju, na prirast ranoga drva neće utjecati, ali na prirast kasnoga svakako bi mogao. U kišnoj godini, kakva je ova, vjerojatno neće previše djelovati na stabilnost i otpornost pojedinih stabala, ali u sušnim godinama i onima kad će se javljati po nekoliko vrsta štetnih utjecaja u nizu, za očekivati je da će i mrežasta stjenica dati svoj doprinos u dodatnom slabljenju stabala i sastojina, jer sva napadnuta stabla se gubljenjem klorofila sve teže hrane, a time su i manje otporna na negativne okolinske utjecaje.

U prilogu su i tri fotografije: na jednoj se vide napadnuti listovi, koji samo rubno imaju zelenu boju; na drugoj je list prikazan odozdo, na kojem se vidi nekoliko odraslih imaga (prozirno-bijelih), velik broj imaga u razvoju (tamnih) te mnoštvo crnih točaka, koje su većinom izmet kukca; na trećoj fotografiji vidi se vegetacija šumskoga ruba, s jasenom, klenom i amorfom zelene boje te hrastovima u raznim stadijima gubitka zelene boje.

Šaljem vam kao prilog poznavanju ovoga (novoga) svuda rasprostranjenog štetnika, ali i kao orijentaciju pri doznaci, da napadnuta stabla ne smatrate 3b stablima. Ovaj gubitak boje u srpnju i kolovozu od sada pa nadalje za naše šume gotovo sigurno će postati nova stvarnost na koju ćemo se morati naviknuti.

Darko Posarić (26.8.2014.)

